

VIDSTE DU

Babys kan allerede fra fødslen genkende deres modersmål og foretrækker at lytte til det frem for andre sprog.

Halvandet år efter den hårde start på livet nægter lille Ida stadig at spise. Hun kan græde i dagevis og vil ikke sove. Familien er på sammenbruddets rand, da de første gang hører om spædbarnsterapi.

AF SARAH ENGELL

FOTO: FLEMMING NIELSEN

SPÆDBARNSTERAPI

20 SÆTNINGER ÆNDREDE IDAS LIV

Betina er flygtet ud i sin baghave for at tømme en dåsecola. Inde på stuegulvet ligger hendes lille datter Ida og græder utrøsteligt. Ida nægter at spise, kan ikke sove og bryder sammen, blot et af familiens ældre børn rømmer sig. Hun kan græde i op til 20 timer i træk. Betina er desperat. Af frygt for at gøre noget hun vil fortryde, har hun lagt Ida fra sig i det tomme hus og er løbet ud i haven for at komme til sig selv.

– Jeg var grædefærdig, siger Betina. Jeg havde bare det her skrigende barn, der trak sig ind i sig selv og sad med en ble foran hovedet og nægtede at spise. Et helt år sad jeg ret op og ned og sov med hende. Min mand og jeg var så tyndslidte, at

vi ikke kunne tale sammen. Hver gang han kom hjem fra arbejde, oplevede han, at jeg sad med et frustreret barn, der vrælede og vrælede, så jeg var ved at blive vanvittig.

FLÅET UD AF MAVEN

Betina og hendes mand Steen havde i forvejen to ældre børn, da Betina blev gravid med tvillingerne Lasse og Ida. Det var en hård graviditet med mange komplikationer, der kulminerede i en svær svangerskabsforgiftning. Af frygt for både Betinas og børnenes tilstand endte graviditeten med akut kejsersnit i uge 32. Ida vejede kun 1605 gram og blev straks bragt til neonatalafdelingen,

hvor hun tilbragte flere døgn i kuvøse med en sonde i næsen adskilt fra sine forældre.

– Det var frygteligt! Tvillingerne blev flået ud af min mave otte uger for tidligt. Jeg havde det så dårligt, at der gik fem dage, før jeg opdagede, at jeg var blevet mor. Ud over det fysiske havde jeg også skyldfølelse og tænkte: Øv, jeg kan ikke engang være gravid! Heldigvis overlevede vi alle tre. Men det stod hurtigt klart for mig og Steen, at der var noget galt med Ida.

Mistanken, om at den hårde start på livet havde skadet Ida, blev forstærket, da de kom hjem fra hospitalet. Mens Lasse udviklede sig på livet løs, stagnerede Idas udvikling. Da hun var 1½ år, spiste hun stadig kun modermælkserstatning fra sutteflaske. Betina frygtede, at fejlnæringen ville give datteren en hjerneskade og opsøgte alt fra diætister og læger til kraniosakral-terapeuter og zoneterapeuter. Intet hjalp.

VERDEN ÆNDRERE SIG

Til sidst besluttede familiens egen læge, at Ida skulle have sondemad. Betina var ulykkelig og brugte hele julen på at google efter alternativer. Rafaelcentret henviste til spædbarnsterapeut Karoline Lindberg. Betina griner, da hun fortæller det.

– Prøv engang at sige ordet for dig selv: spædbarnsterapi. Helt ærligt! Jeg tænkte bare: Hvad er nu det for noget pædagogisk ævl? Men hvis jeg skulle rejse til månen for at hjælpe Ida, så havde jeg gjort det. Karoline bad os fortælle hele vores historie. Jeg græd, min mand græd. Det var så svært at fortælle om alle de forbudte tanker og følelser. Også det at se min mand græde som pisket var svært. Den trofaste klippe, som jeg altid havde lænet mig opad. Vi var slet ikke klar over, hvordan den anden havde det.

Karoline omskrev historien til et manuskript med Ida i hovedrollen. På næste møde var Ida med, og Karoline læste manuskriptet op for den 1½-årige pige. Både Betina og hendes mand var skeptiske og turde ikke se på hinanden af frygt

UDDRAG FRA IDAS MANUSKRIFT

Goddag Ida. Jeg hedder Karoline, og mit arbejde er at tale med børn. Din mor og far har bedt mig om at tale med dig. De har fortalt, at du ikke har lyst til at spise mad. Jeg tror, du prøver at fortælle din mor og far noget ved ikke at spise... Din mor og far har fortalt, at du lå alene i kuvøse nogle dage. Jeg tænker, du må have savnet din mor og Lasse. Det var vigtigt for dig at ligge i kuvøse. Kuvøsen hjalp dig med at holde varmen ligesom inde i mors mave... Ida, du har ret til at være her i livet. Din mor og far elsker dig meget højt.

for at komme til at grine. Men da de kom hjem, skete der noget usædvanligt.

– Hun begyndte fanden fløjteme at spise! Det var meget mærkeligt. Efter at have nægtet at spise, åbnede hun pludselig munden og ville have mad. Fra den dag ændrede vores verden sig. Ja, jeg ved godt, jeg lyder som en fra Jehovas Vidner – men det er virkelig rigtigt!

KAROLINE ER MIN VEN

Ida fik i alt tre behandlinger hos Karoline. Hver gang blev der læst et nyt stykke op fra manuskriptet. Selvom Ida ikke havde noget sprog, reagerede hun på det, Karoline læste. Hun nikkede og rystede på hovedet og tog sig til næsen, når sondemaden blev nævnt. Da Karoline spurgte, om hun havde savnet mor og far, holdt hun om sig selv og rokkede frem og tilbage. Betina og Steen var forbløffede.

Prøv engang at sige ordet for dig selv: spædbarnsterapi. Helt ærligt! Jeg tænkte bare: Hvad er nu det for noget pædagogisk ævl? Men hvis jeg skulle rejse til månen for at hjælpe Ida, så havde jeg gjort det.

Ida med hendes tvillingebror.

En træt mor med Ida, der kunne græde 20 timer i træk.

VIDSTE DU

Babyer foretrækker at lytte til stemmer frem for andre lyde.

HVEM KAN FÅ GAVN AF SPÆDBARNSTERAPI?

Du kan søge spædbarnsterapi uanset barnets alder. Behandlingen retter sig mod et tidligt traume og kan derfor også anvendes til større børn, teenagere og sågar voksne, der har haft en traumatisk hændelse i den non-verbale alder, cirka 0-2 år.

Vi har fået en helt ny datter og en helt ny hverdag! Det er, som om Karoline gennem spædbarnsterapi har taget hendes rygsæk og tømt alt det væmmelige ud af den. Uden hende var vi blevet skilt, det er jeg sikker på.

Børn har masser af intuition og ved meget mere, end vi tror.

Børn fødes med sprog. Det forklarer, hvorfor lille Ida tog sig til næsen, når jeg læste om sondemaden.

BØRN VED MERE, END VI TROR

Det er forrykt, når frustrerede børn får en diagnose frem for behandling, mener spædbarnsterapeut Karoline Lindberg.

Spædbarnsterapeut Karoline Lindberg er overbevist om, at børn registrerer mere, end vi tror. Spædbørnsforskning af blandt andre Daniel Stern viser, at børn har minder helt tilbage fra livmoderen. Det kan føre til et tidligt traume, hvis barnet oplever en problematisk graviditet, for tidlig fødsel, skilsmisse, skænderier mellem forældrene eller morens tvivl om, hvorvidt hun ønsker barnet.

– Barnet frygter, at det ikke må leve. Det oplever ensomhed og dødsangst og reagerer med forsinket udvikling eller ændret adfærd ved at trække sig tilbage eller nægte at spise og sove. De forældre, der opsøger mig, er magtesløse og har prøvet alt. De kommer med tyngede skuldre og tårer i øjnene og er fyldt med sorg og frustrationer. For eksempel var der en mor, som havde efterladt sin lille pige i en høj stol og var kørt sin vej.

– Hun huskede meget mere, end jeg troede. For eksempel tog hun sig til venstre numseballer, hver gang Karoline talte om kuvøsen. Senere læste jeg i hendes journal, at hun havde haft et stort liggesår på venstre baller.

Før mødet med Karoline talte forældrene tit om, hvorvidt deres datter var retarderet. De var allerede ved at planlægge, hvilken specialinstitution hun skulle gå på. I dag går Ida i en normal børnehave og er faktisk længere fremme i udviklingen end sin tvillingebror Lasse.

– Vi har fået en helt ny datter og en helt ny hverdag! Det er, som om Karoline har taget hendes rygsæk og tømt alt det væmmelige ud af den. Uden hende var vi blevet skilt, det er jeg sik-

Hun var væk i to timer, før hun kørte tilbage til den grædende pige. Simpelthen fordi hun ikke kunne holde ud, at pigen ikke spiste. Hos mig kan forældrene tale om deres frustrationer, og det går op for dem, hvor skrøbelige de er. Det er rørende at se, hvordan de begynder at holde hånd efter lang tid uden kommunikation. Det er jo bare forældre, som vil deres børn det bedste.

BARNETS EGEN HISTORIE

Forældrene fortæller deres historie, og Karoline Lindberg nedskriver den med barnet i hovedrollen. Når forældrene har godkendt manuskriptet, bliver det læst op for både forældre og barn. Hun taler direkte til barnet og læser om alle de oplevelser, barnet har været igennem, forældrenes følelser samt de overvejelser, hun har gjort sig omkring barnets reaktioner. Eksempelvis: »Jeg tænker, at du var

ker på. Men 20 sætninger ændrede hele Idas liv. Pengene til behandlingerne er de bedste, jeg nogensinde i mit liv har givet ud!

I dag sørger Betina for at sætte ord på alt og hver dag fortælle sine børn, at hun elsker dem og passer på dem.

– Vi har et billede af Karoline hængende derhjemme. Når Ida ser det, siger hun: Karoline er min ven. Så tænker jeg på den allerførste gang, Ida fik læst op af manuskriptet. Da hun havde hørt færdigt, tog hun en lille vugge og lagde en hest ned i den. Så puttede hun et klæde hen over hesten og sagde: Sov nu. Jeg husker, at hun sukede dybt, som små børn normalt ikke gør. Som om hun gav slip på noget stort og tungt indeni.

Lægerne frygtede, at Ida ville have indlæringsproblemer. Men efter spædbarnsterapien begyndte hun at spise og er i dag en glad og kvik pige.

OVERVEJ SPÆDBARNSTERAPI HVIS

- Du har født for tidligt.
- Du har haft en hård fødsel/graviditet.
- Du har haft en fødselsdepression.
- Du har adopteret.
- Dit barn har været indlagt på hospitalet.
- Du var i sorg under graviditeten.
- Dit barn er skilsmissebarn.
- Dit barn ikke vil spise eller sove.

bange, og at du savnede din mor og far.«

Barnet reagerer typisk ved at klynke, sukke tungt eller kravle tættere på mor og far. Der er også eksempler på, at børnene har kastet op eller fået feber, fordi noget skal ud af kroppen. Større børn reagerer typisk med stor vrede mod deres mor, fordi deres frustrationer endelig kommer op til overfladen. Hvis børnene har svært ved at udtrykke sig sprogligt, lader Karoline Lindberg dem tegne imens. Det er ofte voldsomme tegninger. Eksempelvis tegnede en dreng sig selv med en masse bomber oven på hovedet og et brændende hus ved siden af.

– Det er helt vildt, som jeg kan se, at jeg taler ind til det lille spædbarn i dem. De svarer med lille, spæd stemme, som viser, at jeg rammer noget gammelt inde i dem. Jeg får helt kuldegysninger over deres reaktioner.

Karoline Lindberg har også behandlet børn, som kun var få dage gamle. Til dem laver hun samme manuskript, som hun læser op af.

– Jeg er overbevist om, at de kan forstå. Børn har masser af intuition og ved meget mere, end vi egentlig tror. Der er lavet undersøgelser, blandt andet af udviklingspsykolog Daniel Stern, som viser, at børn fødes med sprog. Det forklarer, hvorfor lille Ida tog sig til næsen, når jeg læste om sondemaden. Jeg har også oplevet børn, som kravlede rundt på gulvet, mens jeg læste op, og så snart

jeg nævnte noget følelsesladet, stoppede de brat op og holdt næsten op med at trække vejret.

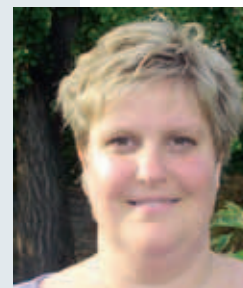
ORD PÅ BØRNEENS FRYGT

Karoline Lindberg håber, at spædbarnsterapi vil blive anerkendt og udbredt, så flere familier kan slippe for diagnoser, medicinering og frustrationer.

– Der findes så mange stakkels børn, der går rundt i en gråzone og får en diagnose, alene så der kan sælges medicin. Forældrene reagerer med lettelse, for så kan de lægge ansvaret fra sig. Det er dybt forrykt! Tag bare ADHD (red. damp), der jo efterhånden er blevet en folkesygdom. Undersøgelser viser, at 50 procent slet ikke har ADHD, men et tidligt traume, som kan behandles.

Hun understreger, at der intet farligt er ved behandlingen, og at det er en fejl, når forældre forsøger at skåne deres børn for sandheden.

– Man kan alligevel ikke skjule noget for sine børn, så det er bedre at sætte ord på og på den måde fratage dem for skyldfølelse og angst. Ellers vil traumet sætte sig og føre til mange problemer senere. Ved at sætte ord på børnenes frygt kan de slippe den. Det er så simpelt og samtidig så effektivt. Når børnene kommer her, er deres øjne kuglerunde og lyttebøfferne slået ud. Det er, som om de intuitivt ved, at der skal ske noget godt for dem.

Karoline Lindberg

Psykoteraapeut, pædagog og spædbarnsterapeut. 700 kr. pr. session.
www.sansogpsyke.dk, tlf. 3042 0707.

VIDSTE DU
Spædbarnsterapi blev udviklet i 1950'erne af den franske børnelæge og psykoanalytiker Françoise Dolto.